

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Archwilio Perfformiad
Dyddiad y Cyfarfod:	20 Mawrth 2014
Aelod/Swyddog Arweiniol:	Aelod Arweiniol Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Oedolion a Phlant / Pennaeth Gwasanaethau Oedolion a Busnes
Awdur yr Adroddiad:	Rheolwr Gwasanaeth Datblygu Strategol
Teitl:	Asiantaeth Datblygu Cymunedol

---

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad hwn yn sôn am y newidiadau arfaethedig i'r Asiantaeth Datblygu Cymunedol yn dilyn cau'r Prosiect Taith i Waith a ariennir gan Ewrop a'r gostyngiad o £25k yng nghyllideb yr Asiantaeth fel rhan o darged arbedion gofynnol y Cyngor o £8.5m.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Darparu gwybodaeth am y camau sy'n cael eu cymryd i wneud yr arbedion effeithlonrwydd angenrheidiol wrth sicrhau y bydd gwasanaethau priodol yn dal i fod ar gael ar gyfer yr unigolion a'r grwpiau cymunedol yr effeithir arnynt.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Argymhellir bod y Pwyllgor yn ystyried y camau sy'n cael eu cymryd i sicrhau bod dulliau eraill yn cael eu canfod i ddarparu'r ystod o wasanaethau a ddarperir ar hyn o bryd gan yr Asiantaeth Datblygu Cymunedol wedi'r gostyngiad o £25,000 yn eu cyllideb.

4. Manylion yr adroddiad.

- 4.1 Sefydlwyd yr Asiantaeth Gymunedol yn wreiddiol yn 1985 trwy Arian Cymorth Trefol, fel rhan o raglen ddatblygu gymdeithasol a chymunedol yn Sir Clwyd. Mae bellach yn rhan o Wasanaethau Oedolion a Busnes Cyngor Sir Ddinbych.
- 4.2 Yn ystod y cyfnod hwn mae'r Asiantaeth, drwy ei ganolfan adnoddau gyflawn "ymarferol", wedi cefnogi nifer o grwpiau ac unigolion trydydd sector a, dros y blynyddoedd, mae hefyd wedi bod yn llwyddiannus wrth ddenu symiau sylweddol o arian i gefnogi amryw o weithgareddau cymunedol. (Gweler Atodiad 1 am fanylion ynglŷn â defnydd)
- 4.3 Ers 2010, yn ogystal â'i weithgareddau ei hun, mae'r Asiantaeth Datblygu Cymunedol hefyd wedi darparu ei gyfleusterau ar gyfer defnydd cyfranogwyr Taith i Waith, prosiect o bwys a ariannwyd gan Ewrop, a darparodd swyddfeydd ar gyfer ei staff.

- 4.4 Nid oes amheuaeth fod yr Asiantaeth Datblygu Cymunedol yn adnodd pwysig iawn ar gyfer yr holl unigolion a grwpiau cymunedol sydd wedi bod yn ei ddefnyddio dros y blynyddoedd ac wedi elwa ar ei adnoddau. Fodd bynnag, mae angen ystyried newid y modd y mae gwasanaethau'n cael eu hariannu a'u darparu am ddau brif reswm.
- 4.5 Y rheswm cyntaf yw bod y prosiect Taith i Waith wedi dod i ben ar 28 Chwefror. Am y pedair blynedd diwethaf, mae'r Asiantaeth Datblygu Cymunedol wedi bod yn rhan bwysig o'r prosiect Taith i Waith ac mae'r holl staff, ac eithrio dau, wedi cael eu hariannu gan y prosiect. Yn wir, mae ond wedi bod yn bosibl cynnal yr Asiantaeth dros y pedair blynedd diwethaf oherwydd i ni lwyddo i sicrhau arian Ewropeaidd. Er y caiff rhai o'r staff eu cyflogi tan 31 Mai er mwyn cau'r gwaith ar y prosiect, daeth y cyllid ar gyfer gweithio'n uniongyrchol efo unigolion i ben ddiwedd mis Chwefror. Ni fyddai'n ymarferol i weithredu'r asiantaeth gyda dim ond dau aelod o staff, ac rydym wedi dod i'r casgliad y gellid eu defnyddio mewn modd mwy effeithlon mewn swyddogaeth datblygu cymunedol gyffredinol yng Ngwasanaethau Oedolion a Busnes Sir Ddinbych, mewn perthynas â gofynion y ddeddfwriaeth newydd Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles.
- 4.6 Gwnaed ymholiadau ynglŷn â'r posibilrwydd o dderbyn rhagor o arian Ewropeaidd ar gyfer y prosiect Taith i Waith ond ni fydd y ffrwd ariannu berthnasol nesaf ar gael am o leiaf 12 mis ac nid oes gan y Gwasanaethau Oedolion a Busnes yr adnoddau sydd eu hangen ar gyfer yr holl waith dwys sy'n gysylltiedig â pharatoi cais a delio â holl gymhlethdodau a risgiau prosiect mor fawr.
- 4.7 Yr ail reswm yw'r sefyllfa ariannol anodd iawn sy'n wynebu'r Cyngor Sir. O ystyried yr angen i ganfod £8.5 miliwn o arbedion yn y flwyddyn ariannol nesaf, rhaid gwneud penderfyniadau anodd ynglŷn â lleihau gwasanaethau. Wrth gwrs, mae angen diogelu gwasanaethau statudol rheng flaen i unigolion diamddiffyn, ond nid yw'r Asiantaeth Datblygu Cymunedol yn y categori hwn ac mae arbedion o £25,000 y flwyddyn wedi eu nodi mewn perthynas â chostau swyddfa'r Asiantaeth.
- 4.8 Mae ymdrech bendant ar y gweill i ddod o hyd i wahanol dulliau o ddarparu gwasanaethau i ddefnyddwyr presennol yr ADC yn ogystal ag unrhyw gyfraniadau ariannol at yr arbedion effeithlonrwydd o £25,000 sydd angen. Rydym hefyd yn ymchwilio i'r posibilrwydd o ddefnyddio adeiladau eraill yn y Rhyl fel swyddfeydd i'r gwasanaeth, fel Morfa Clwyd, siop yn y White Rose Centre ac eglwys ar Stryd y Dŵr.
- 4.9 O ran y Cyngor Sir ei hun, gellir creu cysylltiadau gyda datblygiad y gwasanaeth llyfrgelloedd yn y dyfodol ac mae swyddogion yn ystyried hyn, yn ogystal ag opsiynau eraill fel Dysgu i Oedolion, mewn rhagor o fanylder. Nid oes amheuaeth fod gwaith yr ADC yn cyfrannu at wella sgiliau sylfaenol a gallai hyn gyfrannu at fentrau'r Cyngor Sir yn y maes hwn.
- 4.10 Penderfynwyd y bydd Taith i Waith yn talu costau eiddo o tua £4000 ar gyfer mis Ebrill a Mai, gan y bydd gweddill staff y prosiect yn cael eu lleoli yn yr ADC er mwyn cau gwaith y prosiect. Cytunwyd hefyd y gellir defnyddio rhywfaint o arian Cefnogi Pobl (tua £13,000 yn 2014/15) tuag at gostau staffio yn yr Asiantaeth, a fyddai'n gallu cyfrannu at yr arbedion o £25,000 sydd angen. Bydd y cyfanswm o £17,000 tuag at gostau adeiladu'n galluogi mwy o amser i ddatblygu dulliau eraill o ddarparu'r gwasanaeth a bydd yr adeilad presennol yn yr Orsaf Drenau'n parhau i gael ei ddefnyddio nes y bydd hyn yn cael ei nodi.

- 4.11 Yn ogystal â hyn, rydym yn gwneud ymholiadau gyda Phartneriaeth Gymunedol y Rhyl, sy'n derbyn arian fel rhan o'r cytundeb sefydledig rhwng N Power a Phartneriaeth yr Arfordir (mae N Power wedi'i ddisodli bellach gan RWE Renewables). Disgwylir iddynt benderfynu a allant wneud cyfraniad ymhen ychydig wythnosau. Yn wreiddiol roedd y Partneriaeth yn gyfrifol am ariannu llawer o offer yr ADC.
- 4.12 Gwnaed cynnydd sylweddol felly o ran canfod dulliau o barhau â gwasanaethau ar gyfer defnyddwyr presennol yn ogystal â gwneud arbedion ariannol. Fodd bynnag, bydd gwaith pellach yn parhau ar hyn i gyd gan fod angen gwneud yn siŵr y bydd gwasanaethau priodol yn eu lle ar gyfer 2014/15, ond rydym hefyd yn dymuno sicrhau cynaliadwyedd yn y tymor hirach.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

O safbwynt y Cynllun Corfforaethol, mae'r blaenoriaethau a ganlyn yn berthnasol:

- Datblygu'r economi leol: Mae'r ADC yn darparu cyngor a chymorth sy'n helpu pobl i symud i gyflogaeth ac rydym yn archwilio ffyrdd y gall hyn barhau.
- Moderneiddio'r cyngor i sicrhau effeithlonrwydd a gwella gwasanaethau ar gyfer ein cwsmeriaid: yr hyn sydd yn y fantol yma yw'r angen i foderneiddio gwasanaethau trwy gyflwyno opsiynau cymunedol yn lle gwasanaethau a ddarperir yn uniongyrchol gan CSDd.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Nid oes unrhyw gostau'n gysylltiedig â hyn. Mae'r Gwasanaethau Oedolion a Busnes wedi nodi arbedion gwerth tua £25,000 drwy roi'r gorau i ariannu costau eiddo'r ADC.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb a gynhaliwyd am y penderfyniad? Dylid atodi Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb wedi ei gwblhau fel atodiad i'r adroddiad hwn.

Mae Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb drafft wedi'i gynnal a bydd yn cael ei gwblhau fel rhan o'r ateb terfynol.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gydag Archwilio ac eraill?

- 8.1 Cafodd y cynnig i ddileu'r cyllid i'r Asiantaeth Datblygu Cymunedol ei gynnwys yng Ngweithdai Cyllideb yr Aelodau hydref y llynedd.
- 8.2 Cwblhawyd holiaduron gydag unigolion er mwyn nodi'r gwasanaethau y maent wedi bod yn eu derbyn yn ogystal ag unrhyw ddewisiadau eraill addas o'u safbwynt hwy. O ran parhad gwasanaethau, naill ai ar eu ffurf bresennol neu drwy ddarpariaeth arall, mae ymgynghoriadau'n cael eu cynnal gyda Chyngor Gwasanaethau Gwirfoddol Sir Ddinbych, Cymunedau yn Gyntaf, Strategaeth Dinas y Rhyl a gwahanol Adrannau'r Cyngor Sir. Nid oes gan Gyngor Gwasanaethau Gwirfoddol Sir Ddinbych yr adnoddau sydd eu hangen ar hyn o bryd, ond mae wedi cytuno i gysylltu â sefydliadau Trydydd Sector ar ein rhan. Mae trafodaethau gyda Cymunedau yn Gyntaf wedi bod yn arbennig o gynhyrchiol ac mae'n bosibl y gallai dau o'u swyddogion, sy'n ymwneud â Dysgu Oedolion, gael eu lleoli yn yr ADC o bryd i'w

gilydd ac yn cynnig cefnogaeth i unigolion. Maent hefyd yn ystyried dulliau eraill o helpu.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Does dim angen datganiad.

10. Pa risgiau sy'n bodoli ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Mae'r Asiantaeth Datblygu Cymunedol yn adnodd adnabyddus iawn yn y Rhyl ac fe'i gwerthfawrogir yn fawr gan nifer o ddinasyddion sydd wedi'i ddefnyddio dros y blynyddoedd. Mae rhai o'r unigolion sy'n defnyddio'r ganolfan yn ddiamddiffyn am wahanol resymau a byddai risgiau ynghlwm â chau'r ganolfan heb ganfod darpariaeth arall. Mae'r camau amrywiol a gyfeirir atynt yn yr adroddiad yn fodd o liniaru'r risgiau hyn.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Amlinellir pwerau Archwilio mewn perthynas ag ystyried unrhyw fater sy'n effeithio ar yr ardal neu ei thrigolion ym mharagraff 6.3.2 (c) y Cyfansoddiad.

Swyddog Cyswllt:

Rheolwr Gwasanaeth Datblygu Strategol

Ffôn: 01824 706632

Atodiad 1

Niferoedd sy'n Defnyddio'r Asiantaeth Datblygu Cymunedol

Y cyfnod 10 - 14 Chwefror 2014

TiW: 21 unigolyn unigryw'n gwneud 35 ymweliad (mae'r gwasanaeth Taith i Waith (TiW) wedi dod i ben)

Eraill: 47 unigolyn unigryw'n gwneud 77 ymweliad
+ 9 ymweliad "Achlysurol"

Grwpiau: 8 unigolyn unigryw'n gwneud 10 ymweliad
(gan ddefnyddio amrywiaeth o adnoddau, e.e. llungopïo / argraffu / rhwymo crib / lamineiddio / benthyg offer ac ati)

Tach 2013 - Ion 2014

Nifer o Grwpiau unigryw: 53 Nifer o Ymweliadau: 150

Nifer o unigolion unigryw: 250 Nifer o Ymweliadau: 1,015

Yn ogystal, mae nifer o ymweliadau achlysurol, galw heibio nad yw'n ymarferol i'w cofnodi

Yn ystod y cyfnod 2012 - 2013

Gwnaeth dros 150 o grwpiau dros 600 o ymweliadau

Gwnaeth 769 unigolyn sy'n defnyddio'r cyfleusterau 4,765 o ymweliadau

Dyma rai o'r sefydliadau sydd wedi'u sefydlu, eu cefnogi a'u datblygu'n lleol:

- Undeb Credyd Arfordir Clwyd Cyf
- Cymdeithas Cae Chwarae Antur y Rhyl
- Benefits Advice Shop
- Prosiect Pobl Ifanc Gorllewin y Rhyl
- Gwasanaeth Cyfryngu
- Banc Bondiau Sir Ddinbych
- Prosiect Ailgylchu Cymunedol:
- Cymdeithas Tenantiaid Morfa Bach
- Cymdeithas Trigolion Parc Bruton:
- Cymdeithas Gymunedol Marsh
- Canolfan Drigolion Abbey Street
- Cymdeithas Drigolion Lakeside
- Cymdeithas Drigolion Canol y De Orllewin
- Cymdeithas Tenantiaid a Thrigolion Sir Ddinbych

Mae'r prosiectau eraill a gynorthwywyd yn cynnwys: prosiectau amgylcheddol, mentrau addysg, grwpiau merched, mentrau byw'n iach, diogelwch cymunedol, grŵp cymorth i bobl hoyw a lesbiaid a llawer mwy.